

AVELĖ BORĖ

PETRAUSKIENĖ Gedvīga (Mažeikė)

Avelė Borė bova lepėnama ė milėma. Ana poikė ė atruodė: jouda galvelė, akīs rodas kap gintars, pati balta kap debesis. Bova jauki, galiejė gluostitė, kasitė kakta, pakakli.

Žeimas bova so sneiga viepotėnės, gėlės. Nu trobuos lėgi kūtės ė daržėnės, vo tėp pat ė lėg šolėnės bova nokastė takalė. Tėvalė, ėdami šertė karvės, veršė, liob ėšlės i lauka Borė. Ana takalės sekiaus ėš paskuos, nokrėtosi šėina sojies, vondėni sriobtels ėš viedra. Vuo dėdžiausis džiaugšmos bova mon – Borė so monėm žaidė. Aš liobo atsėstuosio priš anon on taka, ėšpliesio ronkas, kojės i šuonus ė sakīsio:

– Negal, negal.

Borė neliob nuorietė lėptė i aukšta posni, tad ėsėbiegiejosi moni novers i sneiga, vo pati norūks takalio. Vo mon tumet dėdžiausė joukā. Aš atsėstuojsi viel ožtvero takali, ana viel ėsėbiegiejosi mon bumt. Bet vėina karta mon teka pabūtė ė „raitelio“ – stėprė ėšsėgondau, ka Borė moni nometė i sneiga.

Mama, pamatiosi mona ė Borės špuosus, vės liob vaksies:

– Liaukės anon erzintė, ėšmuokīs Borė baditėis, rėks anon oždaritė i garda.

Borė bova godri, atsėriemosi priekėniomis kuojomis i posni, veizies pro truobos longa ė bliaus. Lauks kol mama ėšneš mėltās pabarstītu tarkavuotu batvėniu. Vuo so kuokio skanomū ana liob tus batvėnius traškins – ėšlaižīs ė bliūdali.

Praėjė žėima, atėjė pavasaris. Pakrūmės, pagriovės pradiejė žalioutė, dīgtė vėsuokeys žuolės: balas, kiaulpienės, gėrkolė. Nosėnešosi krežāti liobo skabitė žuolės Borė. Bova dėdėlis malonoms anon šertė ėš ronku, veizietėis, kāp ana so sava šėlta nuoselė baksnuo mon i ronka, ėšplietosi akelės skanė čiaumuo žuolė.

Vėina dėina, eilėni karta prėsėskabiosi žuoliū, ėno pas Borė. Atėdarau kūtė ė netenko žada – tėn Borė so dvėjės ėrātės. Anei tokei mažė, šlapė, pro švelnės vėlnelės ligo kaulėlė švėit. Metosi kreži, biego pasakītė naujīna mamā.

– Mama, mama, – vos atgavosi kvapa, sakau, – pas Borė veinė kaulėlė.

Mama, palėkosi vėsus darbus, biegs so monėm veizietė, kas notėka Borė.

Atėdariosi kūtės doris, mata – Borė tor cielus do ėrātelius.

– Vākali, kāp to moni ėšgōsdėna, mėslėjau, kad negivė.

Avelė Borė bova gera mama, švelnė mekena, laižė sava naujagėmius, vuo anei jau miegėna stuotėis ont sava netvertū kuojieliu.

Borės žinduomė pėnelio ėrātėlė auga smarkė. Atsėklauposi kūtėis ont šiena aš vės džiaugiaus švelnės, baltās, garbanuotās avėnelės. Pasėjiemosi i gliebi anus liobo priglausio pri žonda, pabočiosio i galvelė. Borė neliob patėks, ka jemu anuos vākus – nepatėklė veizies i moni, mekens.

Atšėlos orams ėšvedė tėvalis Borė so vākās i ganikla. Pasėėlgė žuolies skabė anon vėsė trīs, vo prijiedė liob sogols ė gruomolius. Avėnelė laukė sostėprijė, paauga. Vakarė, atviesos orams, anei liob žais, atsėspirė nu žemės vėsuum keturiuom kuojuom aukštā šokėnies. Mama sakīs: „barabana moš“. Mon dėdėle patėka i tus mažus avėnelius veizietė ė džiaugtėis anās.

Atėjos vasarā vėina deina mama saka:

– Šėndein kėrpsem avi. Atnešk drobolė, kreži vėlnuoms, avėkėrpės žėrklės.

Tėvalis, grīzės ėš darba, novedė Bore i pakrūmi, kor bova paviesis, sorėša anuos priekines ėr ožpakalėnes kuojės. Kol avelė pagoldė ont drobolės, ana bova dėdėlė ėšsėgondosi, blaškies, dvakava. Mon lėipė gluostitė anuos galva, kasitė pakakli, kad nosėramintu. Mama pajiemė žėrklės ėr pradiejė kėrptė avelė nu ožpakalėnės kuojės, vuo paskiau ėjė vės aukštiau ė aukštiau. Tuos vėlnas būta tonkiuos, blėzgontuos. Prikerpa anuos nemažā. Nokėrpta Borė atruodė keista, kūda. Ka atsėstuoje, vės porties ė porties.

Biegont vasarā avelė viel ožsėaugėna vėlna ėr atruodė dėdėlė poiki. Par vasara ožauga ėr ėrātė, patapa dėdėlė – ligo so mamō. Anei tumet so Borė karto jau maža beliob būtė – noės tuolei jiesdamė žuolė. Vuo ka anėi ožlīs ož krūmalė ė Borė anū nebmatīs, ana galakštīsės, somins takali, griaudė bliaus.

Veina rīta mama, noėjosi i ganikla, neberada Borės gīvuos. Parėjė nomėi ė saka:

– Borė pasėsmaugė, ožsėsokosi ož karkla. Biek, pavadink sosiedė Uonė – rek avi parvežtė nomei.

Veiziejau akis ėšpūtosi, kāp atėjosi sosiedė Uonė nopjuovė avelė ont kakla bovosi dėrzieli, kāp anuos abėdvė so mamō sokėbosės ožkielė anon ont peklatiatu. Stoviejau ė braukiau ašaras – nebier Borės. Vuo anuos vākus ėrātius vaksiejau:

– Neklausiet mamās ė nebetorėt anuos.

Šėp netėp so douna parvėliuojuom ėrātius i kūtė. Tėvalis vakarė kuožnam prisegė po lenciūga – tėp ė bėngies anėms laisvės dėinas.